

CEZA MUHAKEMESİ KANUNU'NUN SORUŐTURMACILARI İLGİLENDİREN HÜKÜMLERİ

Gülseren KORKMAZ* Asuman BORA**

*Tarım ve Orman Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı-Başmüfettiő

**Tarım ve Orman Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı-Müfettiş

1. Giriş

Memurlar ve diğer kamu görevlileri görevleri sebebiyle suç işlediklerinde, işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'da belirtilen yetkili merciler tarafından verilecek izne tabidir. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin görevleri nedeniyle veya görevleri sırasında işledikleri ileri sürülen suçlardan ötürü ayrı bir soruşturma yöntemine tabi tutulmalarının temel sebebi, görevlerini yerine getirirken korku ve endişeden uzak tutularak kamu hizmetlerinin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamaktır. Ülkemiz özelinde ise yargı kurumlarının iş yoğunluğu ve uzun süren yargılama işlemleri düşünüldüğünde memurlar ve diğer kamu görevlileri için var olan özel soruşturma usulleri daha anlaşılır hale gelmektedir. Bu maksatla, memurların ve diğer kamu görevlilerinin işledikleri suçlara ilişkin özel bir soruşturma usulünü içeren 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun 02.12.1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

2. 4483 Sayılı Kanun'un Hukuki Dayanağı ve Hukukumuzdaki Yeri

Anayasa'nın memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görev ve yükümlülüklerini düzenleyen 129'uncu maddesinin son fıkrası "memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında işledikleri iddia edilen suçlarından ötürü ceza kovuşturması açılması, Kanunla belirlenen istisnalar dışında kanunun gösterdiği idari merciin iznine bağlıdır." hükmünü getirmiştir. Bu madde, kamu görevlilerinin özel soruşturmaya tabii tutulmasının ve izin sisteminin anayasal dayanağını oluşturmaktadır.

Ceza Muhakemesi Kanunu'na (CMK) göre kamu davası açma yetkisi Cumhuriyet Savcılarındadır. CMK'nın 160'uncü maddesine göre, Cumhuriyet savcısı, maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adli kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür. Yine CMK'nın 170 ve 175'inci maddelerine göre; bir suç işlendiğinde önce Cumhuriyet savcısı tarafından soruşturma yapılır. Soruşturma evresi sonunda toplanan deliller, suçun işlendiği hususunda yeterli şüphe oluşturuyorsa Cumhuriyet savcısı, görevli ve yetkili mahkemeye hitaben bir iddianame düzenler. Mahkeme tarafından iddianamenin kabulüyle kamu davası açılmış olur ve kovuşturma evresi başlar. Suçun ortaya çıkmasından hükmün kesinleşmesine kadarki süreçte şüpheli-sanık hakkında yapılacak bütün işlemlerin adli makamların görev ve yetkileri içinde olması genel kuraldır. Ancak kanun koyucu, memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yürütülecek bir soruşturmada, CMK'nın ilgili maddesinden daha farklı bir yöntem benimsemiştir.¹

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un "Ön İnceleme Yapanların Yetkisi ve Rapor" başlıklı 6'ncü maddesinde "Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz olup, bu Kanun'da hüküm bulunmayan hususlarda Ceza Muhakemesi Usulü Kanunu'na göre işlem yapabilirler; hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle yetkileri dâhilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp, görüşlerini içeren bir rapor düzenleyerek durumu izin vermeye yetkili merci sunarlar. Ön inceleme birden çok kişi tarafından yapılmışsa, farklı görüşler raporda gerekçeleriyle ayrı ayrı belirtilir. Yetkili merci bu rapor üzerine soruşturma

¹ İbrahim Pınar, *Açıklamalı 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun*, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2000, s. 55.

izni verilmesine veya verilmemesine karar verir. Bu kararlarda gerekçe gösterilmesi zorunludur.” hususları düzenlenmiştir.

3. Ceza Muhakemesi Kanunu’na Göre Soruşturmacının (Ön İnceleme Görevlisi) Sahip Olduğu Yetkiler

4483 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesine göre ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerine sahiptir. Bu bağlamda, ön inceleme görevlisi tüm resmi daire, kurum, kuruluş ve kamuya yararlı derneklerle gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, her türlü bilgi, belge ve defterleri istemek, bunları incelemek ve örneklerini almak, ilgililerden yazılı ve sözlü bilgi almak gibi kanuni engel olmadıkça muhataplarınca yerine getirilmesi zaruri bulunan Müfettişlik yetkileri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerine sahiptir. Ön inceleme görevlileri, ön inceleme yaparken öncelikle 4483 sayılı Kanun hükümlerini uygulayacak, Kanun’da hüküm bulunmayan hususlarda ise 5271 sayılı CMK’nın soruşturma işlemlerine ilişkin hükümleri çerçevesinde Cumhuriyet savcılarının sahip oldukları yetkilere göre işlem yapabileceklerdir.

Ön inceleme görevlileri şikâyetçi veya ihbarcıyı, hakkında ön inceleme yapılan kamu görevlisini dinleyecek, yetkileri dâhilinde bulunan toplanması gerekli bilgi ve belgeleri toplayacaktır.

4483 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesinde hüküm bulunmayan hallerde CMK’ya göre işlem yapılacağı yukarıda belirtilmişti. Ancak, 4483 sayılı Kanun çerçevesinde atanan ön inceleme görevlisinin CMK’ya göre savcılarının sahip olduğu yetkilerin tamamını kullanıp kullanamayacağı da tartışmalıdır. 4483 sayılı Kanun’dan önce uygulamada olan ve tahkik sistemini benimseyen Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat (MMHK)’a göre soruşturma idari makamlar tarafından yapılmakta, gerekli görüldüğünde iş mahkemeye havale edilmekte, mahkemeye dava doğrudan doğruya soruşturan makam tarafından açılmakta idi. Bu yüzden MMHK sisteminde CMK çerçevesinde suç şüphesinin başlamasından davanın açılmasına kadar geçen safha olan soruşturma evresinin tümünde idari birimler görevli idi. Bu nedenle soruşturmacı tarafından Cumhuriyet savcısının hazırlık soruşturması safhasındaki tüm yetkilerinin kullanılması zorunluluğu bulunmaktaydı. Bahse konu uygulamanın kaynağı ise MMHK’nın 2’nci maddesinde yer almaktaydı. Bu maddede, idari makamın CMK çerçevesinde hazırlık soruşturması yapacak bir soruşturmacı görevlendireceği hükmü yer almakta idi. Ayrıca aynı Kanun’un 6’nci maddesinde hazırlık soruşturmasıyla ilgili olarak CMK hükümlerinin uygulanacağı belirtilmekteydi.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ise izin sistemini benimsemiştir. Bu sisteme göre, memur ya da kamu görevlisi göreviyle ilgili bir suç işlediğinde idare soruşturmanın başlayabilmesini sağlayacaktır. İşlenen suç nedeniyle soruşturma yine Cumhuriyet savcısı tarafından yapılacaktır. İdare ise bu soruşturmanın gerekip gerekmediğini belirleyecektir. İdarenin buradaki eylemi ön inceleme niteliğinde olup, ön inceleme yapanların soruşturma izni verilmesi aşamasında kullandıkları yetkileri, soruşturma aşamasında kullanılabilecek yetkilerden farklıdır. Ön incelemecinin Ceza Muhakemesi Kanunu’na göre yapacağı işlemler ise Cumhuriyet savcılarının yetkileri dâhilinde olan işlemlerden değildir.² Ayrıca Kanun’un 6’nci maddesinde yer alan;

² Hasan Tahsin Gökcan, Mustafa Artuç, *Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi ve Özel Soruşturma Usulleri*, Adalet Yayını, Ankara, 2006, s. 293-295.

“Yetkileri dâhilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayacakları” şeklindeki hüküm ön incelemecinin soruşturmaya konu suçla alakalı bilgi, belge ve delillerin toplanması vb. işlemleri yapmak gibi sınırlı bir yetkiye sahip olacağını belirtmektedir.³

Özetle, 4483 sayılı Kanun’da hüküm bulunmayan hallerde CMK’ya yapılan atıf nedeniyle bu kapsamda ön inceleme görevlilerinin kullanılacakları yetkiler; zabıt kâtibi bulundurma, ihbar edeni veya şikâyetçiyi dinleme ve ifadesini alma, hakkında ön inceleme yapılan kişiyi dinleme ve ifadesini alma, tanık dinleme ve ifadesini alma, bilirkişi görevlendirme, diğer kurumlardan bilgi ve belge isteme, keşif yapma, arama ve el koyma, istinabe usulü kullanma, istiktap gibi yetkilere aittir. Arama, tutuklama ve zorla getirme gibi yetkiler ise ön inceleme yapmakla görevli kişinin tek başına yerine getirebileceği yetkilerden değildir. Ön incelemecinin bu yetkilerin kullanılmasını gerektiren bir durumla karşılaşması halinde, bu isteklerini Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığıyla sulh ceza hâkimine bildirmesi gerekecektir.⁴

Uygulamada ise bu durum tereddüte neden olmuş, bu sebeple mülga Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından 07.02.2000 tarih ve 013/0165 sayılı yazısı ile Danıştay’a görüş sorulmuştur. Konuya ilişkin olarak Danıştay 1. Dairesinin T.17.04.2000, E.2000/29, K.2000/59 sayılı istişari görüşünde; “Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişilerin, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerine sahip olacakları, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’na göre de işlem yapabilecekleri, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu’nun kamu davasının hazırlanmasına ilişkin hükümleri çerçevesinde Cumhuriyet Başsavcısının yapmakla yetkili olduğu işleri yapabilecekleri, sanığın lehine olanlar da dâhil olayı aydınlatabilecek delilleri, bilgi ve belgeleri toplayacak, tanık ve sanık ifadelerini alacak, gerektiğinde keşif yapacak ve bilirkişi incelemesi yaptıracakları” şeklinde değerlendirilmedi bulunulmuştur.⁵

Bu bağlamda, 4483 sayılı Kanun kapsamında ön inceleme görevlilerinin CMK kapsamındaki yetkilerini; zabıt kâtibi bulundurma, ihbar edeni veya şikâyetçiyi dinleme ve ifadesini alma, hakkında ön inceleme yapılan kişiyi dinleme ve ifadesini alma, tanık dinleme ve ifadesini alma, bilirkişi görevlendirme, diğer kurum ve kuruluşlardan bilgi ve belge isteme, keşif yapma, arama ve el koyma, istinabe usulü kullanma, istiktap olarak sıralayabiliriz.

3.1. Yeminli Zabıt Katibi Görevlendirme

Ön inceleme görevlisi CMK’nın 169’uncu maddesi uyarınca, hakkında ön inceleme yapılanın ifadesinin alınması, tanığın ve bilirkişinin dinlenmesi, keşif ve yer gösterme işlemleri sırasında yemin verdirmek şartıyla bir zabıt kâtibi bulundurabilir. Hakkında ön inceleme yapılan kişinin, muhbir veya şikâyetçinin ve tanığın ifadesinin alınması sırasında zabıt kâtibi bulundurulmasının zorunlu olup olmadığı hususunda birtakım tartışmalar yaşanmıştır. Danıştay 1. Dairesinin vermiş olduğu; “Bu durumda, ifadelerin yazılı olarak alınmasında, ayrıca tutanağa geçirilmek suretiyle ifade alınması söz konusu edilemeyeceği için zabıt kâtibi bulundurulması gereğinin olmadığı hususu yadsınamaz. Bu halde, MMHK’nın (4483 sayılı Yasa) hükümlerine göre yapılan soruşturmalarda, CMUK’un 161’inci maddesi hükümlerinin uygulanmasında zorunluluk bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

3 Türker Karavaizoğlu, “4483 Sayılı Kanun’un Öngördüğü Soruşturma Usulleri”, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2010, s. 88.

4 Hakkı Yaşar, “Ceza Kanunu Uygulamasında Memur Kavramı, Memuriyet Görevini İhmal ve Kötüye Kullanma Suçlarının Tahlihi”, *Adalet Dergisi*, Sayı: 12, 1966, s. 847.

5 İlyas Şahin, “4483 Sayılı Kanunda Öngörülen Ön İnceleme Görevlisinin Yetkileri ve Bu Çerçeve İzin Sisteminin Gerekliği Hakkında Değerlendirme”, *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 19, Sayı: 3, 2015, s. 290.

Sonuç olarak, Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre yapılan soruşturmalarda sanık ve tanık ifadelerinin alınmasında yeminli zabıt kâtibi bulundurulmasının zorunlu olmadığına oybirliği ile karar verildi.” kararına dayanılarak zabıt kâtibi bulundurma zorunluluğunun olmadığı anlaşılmaktadır.⁶ Eğer ön inceleme zabıt kâtibi görevlendirmek isterse zabıt kâtibi olarak seçilen kişiye göreve başlamadan önce yemin ettirilmesi ve yemin tutanağı düzenlenmesi gerekir. (Ek 1: Yeminli Zabıt Kâtibi Görevlendirme ve Yemin Tutanağı Örneği)

3.2. İhbar Edeni (Muhbir) veya Şikâyetçiyi (Müşteki) Çağırma ve İfadesini Alma

Ön inceleme sürecinde kimlerin öncelikle dinleneceği konusunda CMK’da herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Fakat bir ihbar veya şikâyet üzerine harekete geçilmişse ön inceleme ile görevlendirilen kimsenin delilleri toplamaya başlarken öncelikle muhbir veya şikâyetçiyi dinleyerek ifadesini alması, incelemenin süreci ve yöntemi yönünden faydalı olacaktır.

Ön inceleme görevlisi tarafından şikâyetçi ya da muhbir bilgi ve ifadesine başvurulmak üzere muhbir veya şikâyetçinin ihbar veya şikâyet dilekçesinde telefon numarası ya da internet ortamında yazışma yapılmasına imkân verecek iletişim bilgileri bulunuyor ise bu iletişim kanalları ile iletişime geçilerek iletişim bilgileri üzerinden sözlü ya da yazılı olarak davet edilir. İfadeye başlarken kimlik ve adresine ilişkin bilgiler tespit edilir ve mevcut dilekçe üzerindeki imzanın kendisine ait olup olmadığı, ihbar ve şikâyetinin ayrıntıları, ihbar ve şikâyetlerin kimlere karşı yapıldığı, ihbar ve şikâyet konusuna ilişkin elinde bilgi, belge bulunup bulunmadığı, ihbar veya şikâyetini hangi kanıtlarla ispat edebileceği gibi konuyu açıklayıcı sorular, işin niteliğine göre gerek görülen diğer sorular ile başka diyeceğinin olup olmadığı sorulur ve sorulara verilen cevaplar ile kişinin sunduğu diğer deliller tutanağa kaydedilir. Muhbir veya şikâyetçi yeminsiz olarak dinlenir.⁷

Ön inceleme görevlisi, şikâyetçi ya da muhbiri CMK’nın 233’üncü maddesi uyarınca çağrı kâğıdı ile de çağırabilir. Muhbir ve müştekinin davete uymamaları halinde CMK 235’inci madde uyarınca işlem yapılabilecektir.⁸ (Ek 2: İhbarcı veya Şikâyetçiye Gönderilecek Görüşme Talebi Yazısı Örneği, Ek 3: İhbarcı veya Şikâyetçinin Bulunamaması ya da Gelmemesi Halinde Düzenlenecek Tutanak Örneği, Ek 4: İhbarcı veya Şikâyetçi İfade Tutanağı Örneği)

3.3. Tanık Dinleme ve İfadesini Alma

CMK’nın 43-61’inci maddeleri arasında düzenlenmiştir.

Tanık soruşturma konusu olayın taraflarından olmayan, ancak olay hakkında bilgi ve görgü sahibi olan ve bu suretle bildiğini, duyduğunu ve gördüğünü yetkili makamlara söylemek durumunda olan üçüncü kişidir.

Ön inceleme görevlisi tanığı CMK’nın 43’üncü maddesi uyarınca önce çağrı kâğıdı ile tebligat yaparak çağırır. Çağrı kâğıdında “mazeretsiz olarak gelmediği takdirde zorla getirileceği ve gelmemesinin sebep olduğu giderleri ödeyeceği” hususunun şerh olarak

6 Danıştay 1. Dairesinin T.01.11.1995, E.1995/195 ve K.1995/220 No.lu Kararı.

7 İbrahim Pınar, *4483 Sayılı Kanuna Göre Memur Suçlarında İdari ve Adli Soruşturma Usulleri*, Seçkin Yayınevi, 4. Baskı, Ankara, 2003, s. 285.

8 Hasan Tahsin Gökcan, Mustafa Artuç, a.g.e., s. 296.

yazılması gerekir. Tanık usulüne uygun çağrıldığı halde geçerli bir mazereti olmaksızın gelmemiş ise CMK'nın 44'üncü maddesine göre zorla getirilebilir. Tanığın geçerli bir mazereti var ve bunu bildirmişse (örneğin sağlık raporu gibi) bu durumda zorla getirme uygulanmayıp yeniden usulüne uygun olarak çağrılması gerekir.

Tanık telefon, faks, telgraf, elektronik posta gibi teknolojik araçlardan yararlanmak suretiyle de çağırılabilir. Ancak telefon, faks, telgraf, elektronik posta ile çağırılmasına rağmen gelmeyen tanıklara, çağrı kâğıdı ile yapılan davete gelmemesinin sonuçları uygulanmaz, yani kişi zorla getirilemez.

3.3.1. Tanıklıktan Çekinme

Kural olarak, olay hakkında bilgi ve görgüsü olan herkes bu olayla ilgili bilgi ve görgüsünü yetkili makamlarla paylaşmak ve tanıklık yapmak durumundadır. Tanığın, tanıklıktan çekinmesini gerektiren haller yoksa sorulan hususlarda bildiklerini söylemek durumundadır. Ön inceleme sırasında ifadesine başvurulmuş tanık, CMK'nın 45, 46, 47 ve 48'inci maddelerde sayılan kişilerden olması durumunda tanıklıktan çekinebilir. Tanık, kendisini veya CMK'nın 45'inci maddesinin birinci fıkrasında gösterilen kişileri ceza kovuşturmasına uğratabilecek nitelikte olan sorulara cevap vermekten çekinebilir. Tanığa cevap vermekten çekinebileceği önceden bildirilir.

3.3.2. Tanığa Yemin Verdirilmesi

4483 sayılı Kanun'da, dinlenmelerinden önce tanıklara yemin verdirileceğine dair bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle tanıklar yeminsiz olarak da dinlenilebilir. Eğer ön inceleme görevlisi tanığa yemin ettirmek isterse 4483 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesi ve CMK hükümleri buna izin verdiği için CMK'nın 54'üncü maddesine göre yemin ettirebilir. CMK'nın 54'üncü maddesi gereği tanıklar dinlenmeden önce yemin etmek durumundadırlar. Yapılacak olan yeminin biçimi CMK'nın 55'inci maddesinde belirtilmiştir. Tanıklığa başlamadan önce tanığa; "Bildiyimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim." şeklinde yemin verdirilir. Ancak gerektiğinde veya o kişinin tanık sıfatıyla dinlenmesinde tereddüt hâsıl olduğunda yemin verdirilme işlemi tanıklıktan sonra yaptırılabilir. Bu durumda yemin; "Bildiyimi dosdoğru söylediğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim." şeklinde olur. Yemin yüksek sesle tekrar ederek veya okuyarak yapılır. Yemin verilirken herkes ayağa kalkar. Dilsizlerden; okuma-yazma bilmeyenler işaretlerinden anlayan bir kimse vasıtasıyla ve işaretle; okuma-yazma bilenler ise yazarak ve imzalarını koyarak yemin ederler. Ön inceleme safahatında, yemin etmiş tanığın yeniden dinlenmesi gerektiğinde yemin tekrarına gitmeden önceki yemini hatırlatılır.

CMK'nın 50'nci madde hükmü gereği bazı kimseler yeminsiz olarak dinlenir. Bu kişiler şunlardır:

- Dinlenme sırasında 15 yaşını bitirmemiş olanlar,
- Ayırt etme gücüne sahip olmamaları nedeniyle yeminin nitelik ve önemini kavrayamayanlar,
- Ön incelemeye konu olaylara iştiraktan veya bu suçlar nedeniyle suçluyu kayırmaktan ya da suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirmekten şüpheli, sanık veya hükümlü olanlar.

Yapılan çağrılara uyarak gelen ve tanıklıktan çekinmeyen tanıklara ilk olarak adı ve soyadı, T.C. kimlik numarası, doğum yeri ve tarihi, mesleği, iş ve/veya yerleşim yerinin adresi, telefon numarası sorulur. Kimlik bilgilerini gösterir muteber bir belgenin ibrazı istenir. Tanıklığa başlamadan önce görevinin önemi anlatılır. Bu amaçla dinlenmeden önce gerçeği söylemesinin önemi, aksi halde yalan tanıklık suçundan ceza alacağı, söyleyeceklerinin doğruluğu hakkında yemin edeceği anlatılır. Ayrıca kendisine tanıklık edeceği husus belirtilerek konuya ilişkin bildiklerini anlatması istenir. Gerekliğinde inandırıcılığına yönelik aydınlatıcı bilgiler istenebileceği gibi hakkında ön inceleme yapılan memur veya mağdurlarla ilişkisi sorulur. Her tanık, ayrı ayrı ve sonradan dinlenecek tanıklar yanında bulunmaksızın dinlenir. Tanıklık ederken tanığın sözü kesilmez; ancak tanıklık ettiği hususun aydınlatılması, tamamlanması ve bilgisinin dayanaklarının gereğince takdiri için sorular sorulabilir. Tanık dinlenirken söyledikleri tutanağa kaydedilir ve bitiminde tutanak okunarak hazır bulunanlarca imzalanır. (Ek 5: Tanığın Çağırılmasında Düzenlenecek Çağrı Kâğıdı Örneği, Ek 6: Çağrıya Uymayan Tanık Hakkında Düzenlenecek İhzar Müzekkeresi Örneği, Ek 7: Tanık İfade Tutanağı Örneği)

3.4. Hakkında Ön İnceleme Yapılan Kişiyi Dinleme ve İfadesini Alma

4483 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde, ön inceleme görevlilerinin "hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle yetkileri dâhilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri topladıktan sonra rapor düzenleyecekleri" belirtilmiştir. Kanun'un bu maddesine göre hakkında ön inceleme yapılan kimsenin ifadesinin mutlaka alınması gerekmektedir. Hakkında ön inceleme yapılan kişinin ifadesinin alınması konusunda ön inceleme görevlisinin takdir yetkisi bulunmamaktadır. Bu kişinin ifadesinin alınmaması durumunda soruşturmanın geçici olarak durdurulması yerinde olacaktır.⁹ Ayrıca Danıştay 2. Dairesi de bir kararında hakkında ön inceleme yapılan kimsenin ifadesi alınmadan soruşturma izni verilemeyeceğine hükmetmiştir.¹⁰

Hakkında ön inceleme yapılan kişinin ifadesinin alınmasında bazı güçlüklerle karşılaşılabilir. Bu hususlardan en önemlileri hakkında ön inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi ifadeye gelmemesi ya da adresinin saptanamaması halleridir. Özellikle istifa etmek suretiyle memuriyet görevinden ayrılan kişi, idari makamlarca ifade için yapılan bildirim almaktan kaçınırsa bu güçlük daha çok önem taşıyacaktır. İdari makamlar tarafından yapılan soruşturma Cumhuriyet Savcısı tarafından yapılan hazırlık tahkikatına eşit olduğundan; hakkında ön inceleme yapılacak kişinin ifadesinin alınması ile ilgili hususlarda da Savcılık tarafından yapılan işlemler usulünce uygulanabilecektir. Öncelikle hakkında ön inceleme yapılacak memura ya da diğer kamu görevlisine bilinen adresi varsa belirli gün ve saatte ifadesinin alınması için hazır bulunması Tebligat Kanunu'na göre bildirilir. Hakkında ön inceleme yapılan kişi, CMK'nın 145'inci maddesi kapsamında düzenlenen çağrıya gelmez, ifade için hazır bulunmazsa ya da tebligatı almaktan kaçınırsa, hakkında CMK'nın 146'ncı madde "zorla getirme" hükümleri uygulanabilir. Ön inceleme

⁹ İbrahim Pınar, *Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması*, Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2009, s. 442.

¹⁰ Danıştay 2. Dairesinin T. 21.11.2000, E.2000/3442, K.2000/3907 No.lu Kararında; "4483 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesine göre, hakkında ön inceleme yapılanların ifadelerinin alınmasından ve gerekli bilgi ve belgelerin toplanmasından sonra ön inceleme raporu düzenlenmesi zorunlu olduğu halde, haklarında soruşturma izni istenen sanıkların ifadeleri alınmadan ön inceleme raporu düzenlendiği anlaşılmakla, itirazların kabulü ile İçişleri Bakanlığı kararının usul yönünden kaldırılmasına, ön inceleme raporu düzenlenmesi görevi verilen İçişleri Bakanlığı kontrolörü tarafından ifadelerin alınması ve düzenlenen ifade tutanaklarının eklenerek ön inceleme raporu düzenlenmesi, yeniden karar verilmesi" gerektiğini belirtmiştir.

yapan kişi, hakkında ön inceleme yapılan kişinin ifade vermeye gelmemesi durumunda, CMK'nın 145'inci madde zorla getirme hükümlerinin uygulanması yönündeki talebini Cumhuriyet savcısına iletebilecektir.¹¹ Değişen teknolojik gelişmelere uyum sağlamak ve ön incelemeyi süratle sonuçlandırmak amacıyla, telefon aracılığıyla ya da internet ortamında kurumsal mail adresi, EBYS (elektronik belge yönetim sistemi) üzerinden yazışma yapmak suretiyle de hakkında ön inceleme yapılan kişi ifade vermeye çağırılabilir.

Hakkında ön inceleme yapılanın ifadesi ön incelemeyi yapan görevli tarafından bizzat alınabileceği gibi usulüne göre atanacak bir zabıt kâtabi vasıtasıyla da alınabilir. Hakkında ön inceleme yapılan kişinin ifadesine başvurulurken CMK'nın 147'nci madde kapsamında hareket edilir. Öncelikle hakkında ön inceleme yapılanın adı, soyadı, T.C. kimlik numarası, ana-baba adı, doğum yeri ve tarihi sorularak kimliği tespit edilir. Hakkında ön inceleme yapılan, kimliğine ilişkin soruları doğru cevaplamakla yükümlüdür, kendisinden kimlik bilgilerini gösterir muteber bir belgenin ibrazı da istenir. Kişisel ve ekonomik durumu hakkında bilgi almak üzere medeni hali, öğrenim durumu, görevi ve aylık geliri, iş ve ikamet adresleri ile telefon numaraları vb. hakkında bilgi alınabilir. Kendisine isnat edilen suç anlatılır.

Avukat seçme hakkının bulunduğu, avukatın ifade sırasında hazır bulunabileceği ve onun hukuki yardımından yararlanabileceği, yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanuni hakkı olduğu, şüpheden kurtulması için somut delillerin toplanmasını isteyebileceği söylenir. Kendisi aleyhine var olan şüphe nedenlerini ortadan kaldırmak ve lehine olan hususları ileri sürmek imkânı tanınır. Ön incelemeye konu olayın aydınlatılması için sorular sorulabilir, kişinin beyanları ile eldeki belge ve bilgiler arasında çelişki var ise bunun açıklanması istenir.

Ön inceleme görevlisi ifade alırken CMK'nın 148'inci maddede yer alan ifade alma ve sorguda yasak usullere riayet etmelidir. İfade sahibinin beyanı, özgür iradesine dayanmalıdır. Bunu engelleyici nitelikte kötü davranma, yorma, aldatma, cebir veya tehditte bulunma gibi bedensel veya ruhsal müdahaleler yapılamaz. Kanuna aykırı bir yarar vaat edilemez. İfade alma işleminde yapılanlar ve açıklamalar bir tutanağa kaydedilir ve okunarak hazır bulunanlarca imzalanır. Bu tutanakta; ifade alma işleminin yapıldığı yer ve tarih, ifade alma sırasında hazır bulunan kişilerin isim ve sıfatları ile ifade veren kişinin açık kimliği, hakkında ön inceleme yapılanın açıklamaları ile sorulan sorular ve alınan cevaplar, hakkında ön inceleme yapılanın varsa son olarak söylemek istedikleri, tutanak içeriğinin ifade veren ve varsa avukatı tarafından okunup imzalandığı, imzadan imtina edilmişse bunun nedenleri yer alır.

CMK'nın ilgili maddelerinde ifadesi alınanın yemin vermesi yönünde herhangi bir husus bulunmamaktadır. Öte yandan Danıştay 1. Dairesinin yukarıda bahsedilen 17.04.2000 tarihli kararı ile de ön incelemecinin ifadesinin yazılı olarak da alınmasına cevaz verilmiştir. Tüm bu gerekçeler birlikte değerlendirildiğinde, hakkında ön inceleme yapılan kişiye ifadesinde yemin verdirilmesine gerek olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

3.4.1. Yazılı İfade Alma

Hakkında ön inceleme yapılanların ifadelerinin inceleme mahallinde, huzurda alınarak tutanağa bağlanması asıldır. CMK'da ifadenin yazılı olarak alınabileceğine ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak gerekli görülmesi durumunda veya zorunluluk

¹¹ İbrahim Pınar, a.g.e., 2003, s. 287.

hallerinde, 4483 sayılı Kanun'un ilgili maddesinden bahsedilerek ifadelerin yazılı olarak verilmesi de istenebilir. Bu halde, Kanun ile öngörülen azami 45 günlük süre sınırlaması dikkate alınarak makul bir süre verilir. Konuya ilişkin Danıştay 1. Dairesinin bir kararında makul bir süre verilmek suretiyle ifadenin yazıyla da istenebileceği belirtilmiştir.¹² Öte yandan Danıştay 2. Dairesi makul süreye ilişkin bir kararında; "Hakkında suç isnadında bulunan kamu görevlisinin ifadesinin alınmasında ön inceleme elemanı tarafından 2 günlük cevap verme süresinin tanınmasını adalet ilkeleriyle bağdaşmadığı gerekçesiyle, soruşturma izni verilmesine ilişkin dosyanın yeniden bir karar verilmek üzere yerine çevrilmesine" hükmederek isnat edilen suçların durumuna göre savunma için makul ve yeterli bir süre verilmesi gerektiğini vurgulamıştır.¹³

3.4.2. İfade Talep Yazısı

Hakkında ön inceleme yapılabilecek ifade talep yazısında; kişinin kendisine yüklenen suç veya iddia edilen husus, konuyla ilgili olarak bir avukattan hukuki yardım alabileceği, yüklenen suç hakkında açıklamada bulunmamasının kanuni hakkı olduğu, şüpheden kurtulması için somut delillerin toplanmasını isteyebileceği, yüklenen suçun veya iddia edilen hususun mahiyetine göre gerekli görülen sorular, yazının, tebliğden itibaren cevaplandırılacağı süre, cevabi yazının gönderileceği adres belirtilir.

Hakkında ön inceleme yapılan kişinin ifade vermektan kaçınması halinde, bu durum bir tutanak ile tespit edilir. (Ek 8: Hakkında Ön İnceleme Yapılana İfadeye Davet Yazısı Örneği, Ek 9: Hakkında Ön İnceleme Yapılanın Çağrıya Uymaması Halinde Düzenlenecek İhzar Müzekkeresi Örneği, Ek 10: İhzar Müzekkeresinin Cumhuriyet Başsavcılığına Gönderilmesi Yazısı Örneği, Ek 11: Hakkında Ön İnceleme Yapılana Ait İfade Tutanağı Örneği, Ek 12: Hakkında Ön İnceleme Yapılandan Yazılı İfade İstemi Yazısı Örneği)

3.5. İstinabe Yoluyla Kişinin Dinlenmesi

4483 sayılı Kanun uyarınca ön inceleme ve bunun sonunda verilecek olan soruşturma izni verilmesine veya izin verilmesine yer olmadığına karar verme hususları belli sürelerle sınırlandırılmıştır. Zira 4483 sayılı Kanun'un 7'nci maddesine göre, savcı tarafından talep edilen soruşturma izninin verilmesine ya da verilmemesine ilişkin kararın ön inceleme süresi dâhil en geç 45 gün içinde verilmesi gerekmektedir. Bu bakımdan yapılan işlemlerde zaman iyi kullanılmalıdır. Şikâyetçi, muhbir ya da tanıklardan alınan ifadeler sırasında, inceleme konusuyla ilgili bilgiler alınmalı, bu sırada konuyu aydınlatacak tanık ya da belge ortaya çıktığında bunlar mutlaka değerlendirilmelidir.

Hastalık, maluliyet veya elde olmayan zorunlu sebeplerden dolayı bir tanığın, müştekinin, ihbarcının vs. uzun veya belirsiz bir zaman için ön inceleme yapanın davetine gelemeyeceği anlaşılır ise ifadesi Kanun'da belirlenen süreleri aşmamak şartıyla istinabe yoluyla alınabilir. Ayrıca dinlenecek kişi ön inceleme görevlisinin görev mahalli dışında ise istinabe yoluyla ifadesi alınabilecektir. Ancak büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde bu yola başvurulamaz.¹⁴ İstinabe talimatı, duruma göre tanığın bulunduğu yerdeki denetim elemanına, Bakanlığa bağlı daire amirine veya mülki amire gönderilerek tanığın ifadesinin bizzat bu kişiler veya görevlendirecekleri kimseler tarafından alınması talep edilir. Bu talimata ekli tanığa yöneltilen soru listesinde aşağıda belirtilen hususlara yer

12 Danıştay 1. Dairesinin T.17.04.2000, E.2000/29, K.2000/59 No.lu Kararı.

13 Danıştay 2. Dairesinin T.12.03.2004, E.2004/137, K.2004/240 No.lu Kararı.

14 Enver Salihoğlu, Selami Demirkol, *4483 sayılı Kanun İle Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Öncesi Aşamaya İlişkin Usul ve İşlemler*, Beta Yayınları, İstanbul, 2005, s. 64.

verilir: Adı, soyadı, doğum tarihi, T.C. kimlik numarası, işi ve yerleşim yerinin adresi, telefon numarası, hakkında ön inceleme yapılanı tanıyıp tanımadığı, akrabalık derecesi, husumeti olup olmadığı, tanıklık edeceği hususlar ile bu konudaki açıklamalarını dosdoğru söyleyeceğine/söylediğine dair yemin edip etmeyeceği, konuya ilişkin sorular, konuyla ilgili söylemek istediği başka bir hususun bulunup bulunmadığı.

İstinabe yoluyla görevlendirilen naip, tanığın ifadesini yukarıda bahsedilen usul ve esaslar çerçevesinde alır, kimlik bilgilerini gösterir muteber bir vesikanın fotokopisini de ifade tutanağına ekleyerek ön inceleme yapana gönderir.

Ön inceleme görevlisine, hakkında ön inceleme yapılan kişi ya da kişileri istinabe yoluyla dinleme yetkisi verilmekle birlikte; ön inceleme için verilen sınırlı sürenin iyi kullanılması bakımından, hakkında ön inceleme yapılan kamu görevlileri ya da ifadesine başvurulacak diğer kişilerin ifadelerinin mahallinde alınması yöntemi daha çok tercih edilen bir yöntemdir.¹⁵ Hakkında ön inceleme yapılan ya da ifadesine başvurulacak kişilerin başka bir yerde bulunması ya da bu kişilerin sağlık vb. gerekçelerle gelmeleri zaman kaybına neden olacak ise yine bu durumda ön inceleme görevlisinin mahalline giderek ifade alması daha faydalı olacaktır.¹⁶ (Ek 13: İstinabe Suretiyle Kişinin Dinlenmesine İlişkin Naip Olarak Atanana Yazılacak Yazı Örneği, Ek 14: Naip Olarak Atanana Gönderilecek Soru Listesi, Ek 15: Hakkında Ön İnceleme Yapılanın İstinabe Suretiyle Alınacak İfade için İstinabe Talep Yazısı Örneği, Ek 16: Naip Olarak Atanana Gönderilecek Soru Listesi Örneği, Ek 17: Hakkında Ön İnceleme Yapılanın İstinabe Yoluyla Alınacak İfade Tutanağı Örneği)

3.6. Bilirkişi Görevlendirme

CMK'nın 62-73'üncü maddeleri arasında düzenlenmiştir.

Bilirkişi, çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren durumlarda bilgi ve düşüncesine başvurulmuş ve bir sorunun çözümünde uzmanlığından faydalanılan kişidir. Bilirkişi olunması için bir konu ya da branş hakkında uzmanlık seviyesinde özel bilgi sahibi olmak gerekmektedir.¹⁷ Ön incelemeci, çözümü uzmanlık, özel veya teknik bilgi gerektiren meselelerle karşılaştığı zaman bilirkişi görevlendirebilir. Bilirkişi olarak görevlendirilecek kişilerin resmi bilirkişiler arasından seçilmesi önerilir. Uygulamada genellikle bilirkişi olarak görev alabilecek kişilerin isimleri ilgili kurumdan istenmektedir.

Ön inceleme görevlisi, cevaplandırılması uzmanlık, özel veya teknik bilgiyi gerektiren inceleme konusu işle ilgili olarak bilirkişiyi görevlendirirken görevin yerine getirileceği süreyi belirtir. Ön inceleme süresinin ek süre ile birlikte 45 gün (30+15) olduğu hesaba katıldığında; bilirkişinin işini yapma süresi de ön incelemenin sonuçlandırılma süresine göre belirlenir. Bilirkişiye verilen süre zorunlu hallerde bilirkişinin istemi üzerine ön inceleme görevlisinin gerekçeli kararıyla uzatılabilir.¹⁸

CMK'nın 64'üncü maddesine göre, İl Adli Yargı Adalet Komisyonu tarafından her yıl bilirkişi listeleri düzenlenmektedir. Ön inceleme görevlisi, bilirkişiyi bu listelerden seçebilir. Listelere kaydedilen bilirkişiler, bilirkişilik bölge kurulu veya bulunduğu yer İl Adli Yargı Adalet Komisyonu huzurunda "Görevimi adalete bağlı kalarak, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsızlıkla yerine getireceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin

15 Serdar İçdeler, Yusuf Suntain "Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Uygulanması", *Türk İdare Dergisi*, Sayı: 426, 2000, s. 23.

16 İlyas Şahin, a.g.m., s. 293.

17 Erdener Yurtcan, *Ceza Yargılaması Hukuku*, Vedat Kitapçılık, 11. Bası, Ankara, 2005, s. 274.

18 Hasan Tahsin Gökcan, Mustafa Artuç, a.g.e., s. 303.

ederim.” sözlerini tekrarlayarak yemin eder. Bilirkişiler listeye kaydedilmeden evvel yemin verdikleri için, ön inceleme görevlisi bu listelerden bir bilirkişi görevlendirmesi yapmış ise yeniden yemin verdirilmesine gerek yoktur. Ancak listelerde yer almamış bilirkişiler görevlendirildiklerinde, kendilerini atamış olan merci huzurunda, yukarıdaki fıkrada öngörülen biçimde yemin ederler ve durum bir tutanağa bağlanır. Bilirkişilik incelemesi yerine getirildiğinde bilirkişi tarafından rapor düzenlenir. Bu raporda, bilirkişinin uzmanlık alanıyla ilgili ön inceleme görevlisinin yerine getirmesini istediği işlemler ve bunların sonuçları açıklanır. Bilirkişi, ön inceleme görevlisi tarafından yapılması istenen şeyleri yaptığını belirterek bu husustaki yazıyı ayrıca imzalar ve ön inceleme görevlisine teslim eder.¹⁹

Kural olarak bilirkişinin kendisine önerilen görevi kabul etme zorunluluğu yoktur. CMK'nın 70'inci maddesi gereği, tanıklıktan çekilmeyi gerektirecek sebepler bilirkişiler hakkında da geçerlidir. Bilirkişi, geçerli başka sebeplerle de görüş bildirmekten çekinebilir. Ancak, bazı kişi veya kurumlar, bilirkişilik görevini kabul etmekle yükümlüdür. Bunlar;

- Resmî bilirkişilikle görevlendirilmiş olanlar ve İl Adli Yargı Komisyonlarının belirlediği listelerde yer almış bulunanlar,
- İncelemenin yapılması için bilinmesi gerekli fen ve sanatları meslek edinenler,
- İncelemenin yapılması için gerekli mesleği yapmaya resmen yetkili olanlardır.

CMK'nın 71'inci maddesi gereğince, çağrıldığı halde mazeret belirtmeksizin gelmeyen veya gelip de yeminden, oy ve görüş beyanından çekinen bilirkişiler hakkında CMK'nın 60'inci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanır ve durum bilirkişilik bölge kuruluna bildirilir.

3.6.1. Bilirkişiye Yapılacak Ödemeler

CMK'nın 63 ve 64'üncü maddelerine göre ön inceleme görevlisi doğrudan doğruya bilirkişi görevlendirebilir. CMK'nın 72'nci maddesi gereği bilirkişiye inceleme ve seyahat gideri ile çalışmasıyla orantılı belirli bir ücret ödenecektir.

Ön incelemeyle görevlendirilenler, bilirkişilerin sarf ettiği emek ve mesai bedelini gösterir müteferrik bir karar düzenleyerek bilirkişiye ödemesi için karar ve eki belgeleri bir yazıyla ilgili muhasebe birimine gönderirler. Bilirkişiye ödenecek tutarın belirlenmesinde; yapılan işin mahiyet ve kapsamı, varsa incelenen olaydaki Hazine menfaatinin parasal büyüklüğü, bilirkişinin ayırdığı zaman gibi çalışmasıyla orantılı bir ücret ve belgelendirilmesi kaydıyla inceleme ve seyahat giderleri dikkate alınır. (Ek 18: Cumhuriyet Başsavcılığı Aracılığıyla Bilirkişi Görevlendirilmesini Talep Etme Tutanağı Örneği, Ek 19: Komisyon Listesinde Yer Alan Bilirkişilerin Atanma Tutanağı Örneği, Ek 20: Komisyon Listesinde Yer Almayan Bilirkişileri Atama ve Yemin Tutanağı Örneği, Ek 21: İdari Makamlardan veya Meslek Kuruluşlarından Bilirkişi Görevlendirilmesine İlişkin Yazı Örneği, Ek 22: Bilirkişi Yemin Tutanağı Örneği, Ek 23: Bilirkişi Ücreti Ödeme Yazısı Örneği)

3.7. Diğer Kurum ve Kuruluşlardan Bilgi ve Belge İsteme

CMK'nın 332'nci maddesinde; “Suçların soruşturma ve kovuşturması sırasında Cumhuriyet Savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından yazılı olarak istenilen bilgilere on gün içinde cevap verilmesi zorunludur. Eğer bu süre içinde istenen bilgilerin verilmesi

¹⁹ İlyas Şahin, a.g.m., s. 305.

imkânsız ise, sebebi ve en geç hangi tarihte cevap verilebileceği aynı süre içinde bildirilir. Bilgi istenen yazıda yukarıdaki fıkra hükmü ile buna aykırı hareket etmenin Türk Ceza Kanunu'nun 257'nci maddesine aykırılık oluşturabileceği yazılır. Bu durumda haklarında kamu davasının açılması, izin veya karar alınmasına bağlı bulunan kişiler hakkında, yasama dokunulmazlığı saklı kalmak üzere, doğrudan soruşturma yapılır." hükmü yer almaktadır. Bu hükmün 4483 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde yapılan atıf nedeniyle ön inceleme konusu için de uygulanması uygun olacaktır.

Ön inceleme görevlisi, yürüttüğü ön inceleme sebebiyle kendi kurumu ya da diğer kamu kurum ve kuruluşları ile özel veya tüzel kişilerde bulunan ve yürütülen ön inceleme için delil niteliğinde olacak bilgi ve belgeleri isteyebilir. Bunları elinde bulunduran kamu kurum ve kuruluşları ile özel veya tüzel kişiler ilgi ve belgeleri vermekle yükümlüdürler. (Ek 24: Ön İncelemeyle Görevlendirilenlerin Dosya ve Belge Talep Yazısı Örnekleri)

3.8. Keşif Yapmak

Keşif, suçun nasıl ve ne şekilde işlendiğini tespit etmek için beş duyu ile yapılan inceleme olarak tanımlanabilir.²⁰ Keşfin amacı sübut vasıtalarının ve delillerin yok olmasını önlemektir.

CMK'nın 83'üncü madde hükmü gereğince keşif hâkim tarafından yapılır. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde keşfin Cumhuriyet savcısı tarafından yapılacağı hükme bağlanmıştır. 4483 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesine göre ön inceleme görevlileri tarafından da bu yetki kullanılabilir. Fakat konut dokunulmazlığını ihlal edecek keşfin yapılması için hâkim kararı alınmalıdır.²¹

Keşif için ön inceleme görevlisi ile birlikte teşekkül ettirilen kurulla birlikte keşif mahalline gidilip tutanak düzenlenir. Keşif sırasında hakkında ön inceleme yapılanın da bulunması gerekir. Avukatı varsa o da keşfe katılır. Keşif sırasında bir zabıt kâtibi bulundurulur. Keşif sonucunda tespit edilen veya gözlenen hususlar için keşfe katılanlarla birlikte bir keşif tutanağı düzenlenir.

Farklı yerlerde yapılacak keşifler istinabe yoluyla da gerçekleştirilebilir. (Ek 25: Keşif Tutanağı)

3.9. Arama Yapmak

CMK'nın 116'ncı maddesi gereği yakalanabileceği veya suç delillerinin elde edilebileceği hususunda makul şüphe varsa; şüphelinin veya sanığın üstü, eşyası, konutu, işyeri veya ona ait diğer yerler aranabilir.

Arama yapılması Cumhuriyet savcısı tarafından veya ön inceleme görevlisi tarafından doğrudan kullanılmayan bir yoldur. Arama yetkisi esas itibarıyla hâkime tanınmıştır. Ön inceleme görevlisinin doğrudan arama yaptırma yetkisi bulunmadığından arama yapılmasını gerektiren bir durum olduğu zaman ön inceleme görevlisi, bu yetkinin asıl sahibi olan hâkimden arama yapılmasını isteyebilir. Ön inceleme görevlileri gecikmesinde sakınca bulunan hallerde suç kanıtı olan belge, defter ve suçtan doğmuş diğer eşyalar için arama yaptırabilir, ilgili kurum ve kuruluşlardan suç kanıtı olan belgeleri talep edebilirler.²²

20 Öztekin Tosun, *Türk Suç Muhakemesi Hukuku*, İÜHFY, 2. Baskı, Cilt: 1, İstanbul, 1976, s. 605.

21 Enver Salihoğlu, Selami Demirkol, a.g.e., s. 60.

22 Erol Çetin, *Açıklamalı-İçtihatlı Ceza Hukukunda ve Özel Yasalarda Memur Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanma Usulü ve Memur Suçları*, Eda Matbaacılık, Ankara, 2000, s. 464.

Usulüne göre izinle yapılan arama bir tutanağa bağlanır, talep halinde hakkında ön inceleme yapılan kişiye de tutanağın bir örneği verilmelidir.

Danıştay 10. Dairesinin T.21.11.2003 ve E.2003/3396 sayılı yürütmeyi durdurma kararında, ortaya konulan gerekçeler karşısında rıza ile aramanın mümkün olmadığı belirtilmiştir.²³

3.10. Zorla El Koyma (Müsadere)

CMK'nın 127'nci madde hükmü gereğince hâkim kararı üzerine veya gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhuriyet Savcısının, Cumhuriyet Savcısına ulaşılamadığı hallerde ise kolluk amirinin yazılı emri ile kolluk görevlileri, el koyma işlemini gerçekleştirebilir.

El koyma işlemi, uygulamada ön inceleme görevlisi tarafından doğrudan kullanılmayan bir yoldur. El koyma işleminin yapılmasını gerektiren zorunluluk hallerinde ön inceleme görevlisi, Cumhuriyet savcılığı aracılığıyla bu yetkinin asıl sahibi olan hâkimden el koyma yapılmasını isteyebilecektir.

Ön inceleme görevlisi tarafından suç belge ve aletlerine el konulabilir, bu durum bir tutanakla tespit edilerek örneği hakkında ön inceleme yapılan kişiye verilir. Bu yetki esas itibarıyla hâkime ait olduğundan uygulamanın yapılabilmesi için gecikmesinde sakınca ortaya çıkması ve kişinin temel haklarına müdahale niteliği taşıması gerekir. Suç belge ve aletleri, kamu kurum ve kuruluşlarında bulunuyorsa el konulması mümkündür.²⁴ (Ek 26: Arama ve El Koyma Kararı Alınması İçin Yetkili ve Görevli Cumhuriyet Başsavcılığına Yazılacak Yazı Örneği)

3.11. İstiktap (Karşılaştırma)

Ön incelemeye konu bir belgenin doğruluğu veya sahteliğinin ya da düzenleyicisinin kim olduğunun belirlenebilmesi amacıyla yaptırılan işlemdir. Böyle bir durumda bilirkişiden faydalanılır. Ön inceleme görevlisi bu maksatla önce mevcut dosyalardan aynı türden belge, yazı, mühür veya imzayı havi evrakın bulunup bulunmadığını araştırır, bunların bulunması halinde inceleme konusu evrakla birlikte karşılaştırma yapılması maksadıyla bilirkişiye gönderir. Şayet yazı/imza sahibinin tespiti gerekiyor ise ilgisi görülenlere evrakta mevcut kelimelerin de yer aldığı yazılar yazdırılmak ve imzalar attırılmak suretiyle yazı/imza örnekleri tutanakla tespit edilir. Belge asılları, araştırmaya konu evrak asılları ile birlikte karşılaştırmanın yapılması maksadıyla ilgisine göre en yakın Polis Kriminoloji Laboratuvarlarına veya Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne gönderilir. (Ek 27: İstiktap Tutanağı)

4. Ön İnceleme Sırasında Görevden Uzaklaştırma

Görevden uzaklaştırma, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 137-142'nci maddelerinde düzenlenen ve Devlet kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, görevi başında kalmasında sakınca görülecek Devlet memurları hakkında alınan ihtiyati bir tedbirdir. Görevden uzaklaştırmaya yetkili merciler; atamaya yetkili amirler, Bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri, illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar olarak sıralanmıştır.

²³ Enver Salihoğlu, Selami Demirkol, a.g.e., s. 60-61.

²⁴ A.g.e., s. 61.

4483 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinde ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişilerin, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren mercinin bütün yetkilerini haiz olduğu belirtilmiştir. Bu maddeden hareketle, ön incelemecinin kendisini görevlendiren mercii ile bakanlık müfettişlerinin yetkisinde olan görevden uzaklaştırma kararı verip veremeyeceği tartışma konusu olmuştur. Konuya ilişkin Danıştay 1. Dairesi; "Burada ön inceleme görevli olan kişilerin görevden uzaklaştırma kararı verme yetkilerinin bulunup bulunmadığı konusu duraksamaya neden olabilmektedir. Görevi başında kalmasında sakınca görülen memurlar hakkında uygulanacak olan görevden uzaklaştırma tedbirine ilişkin hükümler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 137 ve devamı maddelerinde düzenlenmiş ve bu kararı almaya yetkili olanlar gösterilmiştir. Görevden uzaklaştırma kararı idari bir işlemdir. Ön inceleme ile görevli kişilerin 657 sayılı Kanun'un 138'inci maddesinde sayılan kişilerden olması durumunda görevden uzaklaştırma kararı verebilmeleri doğaldır. Ancak ön inceleme ile görevli kişilerin 138'inci maddede gösterilen kimselerden olmaması durumunda, bu kişilerin münhasıran 4483 sayılı Kanun kapsamında, bir suçun açığa çıkarılması amacıyla yönelik işlemleri yapmaya yetkili olmaları nedeniyle idari bir işlem olan görevden uzaklaştırma kararını vermeye yetkilerinin bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır." şeklinde görüş belirtmiştir.²⁵

Danıştay 1. Dairesinin bu görüşüne göre, ön inceleme ile görevlendirenlerden atamaya yetkili amirler, bakanlık ve genel müdürlük müfettişleri, valilik ve kaymakamlık yapanlar, hakkında ön inceleme yürüttükleri ve görevi başında kalmasında sakınca gördükleri kişiyle ilgili olarak, ön incelemenin her aşamasında (657 sayılı Kanun'un 137'nci maddesi uyarınca) doğrudan görevden uzaklaştırma kararını verme yetkisine sahiptir. Bunların dışındaki ön inceleme ile görevlendirilenler, hakkında ön inceleme yürüttükleri kişi hakkında doğrudan görevden uzaklaştırma kararı verme yetkisine sahip değildir. Örneğin, ön inceleme ile görevlendirilen genel müdür yardımcısı, daire başkanı, şube müdürü vb. unvanlara sahip olanların görevden uzaklaştırma kararı almaları mümkün değildir.²⁶ Ancak görevden uzaklaştırma kararının alınması için gerekçelerini de belirtmek suretiyle yazılı teklifte bulunabilirler.

Ön inceleme sırasında görevden uzaklaştırılan kişi hakkında, ön inceleme sonucunda soruşturma izninin verilmemesi kararlaştırılır ise bu kişi derhal görevine iade edilir. (Ek 28: Görevden Uzaklaştırma Yazısı Örneği, Ek 29: Görevden Uzaklaştırmayı Bildirme Yazısı Örneği, Ek 30: Görevden Uzaklaştırmanın İlgili Saymanlığa Bildirilmesi İçin Yazı Örneği, Ek 31: Ön İncelemenin Görevden Uzaklaştırma Yetkisi Bulunmayanlarca Yürütülmesi Halinde Yazılacak Yazı Örneği, Ek 32: Saymanlığa Yazılacak Yazı Örneği)

²⁵ Danıştay 1. Dairesinin T.17.04.2000, E.2000/29, K.2000/59 No.lu Kararı.

²⁶ İbrahim Pınar, a.g.e.,2003, s. 282.

EKLER**Ek 1: Yeminli Zabıt Kâtibi Görevlendirme ve Yemin Tutanağı Örneği:****YEMİN TUTANAĞI**

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine göre yapılmakta olan ön inceleme nedeniyle, ilgili tutanakların düzenlenmesi işinde .....’nın zabıt katibi olarak görevlendirilmesi uygun görülmüş ve kendisine konu ile ilgili bilgi verilerek “Görevlendirilmiş olduğum soruşturma sırasında yazmakla görevlendirildiğim hususları doğru ve eksiksiz olarak tutanağa yazacağıma, görmüş, duymuş ve yazmış olduğum bilgi ve belgeler hakkında hiçbir yerde hiçbir şekilde beyanda bulunmayacağıma, gizlilik ilkesine bağlı kalacağıma namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.” şeklinde usulen yemin ettirilmek suretiyle göreve başlatılmış olduğuna dair işbu tutanak düzenlenerek birlikte imzalanmıştır.

İmza	İmza
Adı Soyadı	Adı Soyadı
Yeminli Zabıt Kâtibi	Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek 2: İhbarcı veya Şikâyetçiye Gönderilecek Görüşme Talebi Yazısı Örneği:

Sayı: ...../.../202.

Konu:

Sn. ....

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme nedeniyle bilginize ihtiyaç duyulmuş olup aşağıda yazılı adreste belirtilen tarih ve saatte hazır bulunmaz, görüşmeye gelmenize engel bir mazeretinizin olması halinde en kısa sürede aşağıdaki iletişim bilgilerinden irtibata geçmenizi rica ederim.

İmza
Adı Soyadı
Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Adres:.....

Tarih Saat :

Tel,Fax:

Ek 3: İhbarcı veya Şikâyetçinin Bulunamaması ya da Gelmemesi Halinde Düzenlenecek Tutanak Örneği:

TUTANAK

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme sırasında görevlendirme yazısı ekinde alınan ve görevlendirmeye dayanak olan dilekçede bildirilen ..... no.lu telefondan aranarak/e- posta atılarak/.....deki adrese yazılan .. tarih ve .... sayılı yazıyla ihbarcının/şikâyetçinin bilgi vermek üzere ..... deki adrese gelmesi istenmiştir.

Ancak adı geçen şahsa bildirdiği telefon numarasından ulaşılamamıştır/adreste bulunmadığı için yazılan yazı geri gelmiştir/yazımıza/e-postamıza cevap vermemiştir/ telefonda geleceğini bildirdiği halde kararlaştırılan günde gelmemiştir.

Durumu gösteren bu tutanak ...'de görevli büro görevlisi ile birlikte düzenlenerek imzalandı.

İmza	İmza
Adı Soyadı	Adı Soyadı
Büro Görevlisi	Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek 4: İhbarcı veya Şikâyetçi İfade Tutanağı Örneği:

İFADE TUTANAĞI

Adı Soyadı :
 T.C. Kimlik No :
 Baba Adı :
 Doğum Yeri ve Tarihi :
 Medeni Hali :
 Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer :
 Tahsili :
 Mesleği :
 İkamet Adresi :

Yukarıda açık kimliği yazılı ...../.../202. günü saat ...'de ..... 'da tarafıma tahsis edilen çalışma odasında hazır bulundurularak .../.../202. tarihli ihbar/şikâyet dilekçesinde yer alan ad, soyad ve imzanın kendisine ait olup olmadığı soruldu, kendisine ait olduğunu belirtmesi üzerine bilgisine başvurulacak hususlar kendisine anlatıldıktan sonra açıklamaları aynen tutanağa geçirildi: "....." dedi.

Soruldu. İfadesine ekleyeceği başka bir diyeceği olmadığını beyan etmesi üzerine, ifade tutanağı kendisine okutturularak tam ve doğru olarak yazıldığını belirtmesi üzerine ..... sayfa ..... nüsha düzenlenen işbu tutanak müştereken imza altına alınmıştır. ..../.../202.

İmza	İmza	İmza
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı	Varsa Yeminli Zabıt Katibi	İfade Sahibi

Ek 5: Tanığın Çağrılmasında Düzenlenecek Çağrı Kâğıdı Örneği:

Sayı: ...../.../202.

Konu:

Sn. ....

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme kapsamında tanık sıfatıyla bilginize başvurulacağından aşağıda yazılı adreste belirtilen tarih ve saatte hazır bulunmanız, gelmediğiniz takdirde Ceza Muhakemesi Kanununun 44'üncü maddesi hükmü uyarınca zorla getirilebileceğiniz tebliğ olunur.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Adres:.....

Tarih, Saat:.....

Ek 6: Çağrıya Uymayan Tanık Hakkında Düzenlenecek İhzar Müzekkeresi Örneği:

İHZAR MÜZEKKERESİ

Sayı ...../.../202.

Konu:

Tanığın Adı Soyadı:

T.C. Kimlik No:

Tanığın İkamet Adresi:

İhzar nedeni:Çağrı kâğıdı ile yapılan çağrıya mazeret bildirmeksizin uymaması

Tanığın getirileceği yer:.....

Bulundurulacağı tarih/saat:.....günü.....saat.....da

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

T.C.
.....CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine göre yapılmakta olan ön inceleme dolayısıyla tanık olarak bilgisine başvurulmasına ihtiyaç duyulması nedeniyle .... tarihli yazıyla çağrılan.....'nın bu çağrıya uymaması nedeniyle ihzaren celbine karar verilmiş ve düzenlenen ..... tarih ve sayılı ihzar müzekkeresi ilişikte sunulmuştur.

İhzaren celbine karar verilmesini arz/rica ederim.

Ek 7: Tanık İfade Tutanağı Örneği:

İFADE TUTANAĞI

Adı Soyadı:

T.C. Kimlik No:

Baba Adı:

Doğum Yeri ve Tarihi:

Medeni Hali:

Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer:

Tahsili:

Mesleği:

İkamet Adresi:

Yukarıda açık kimliği yazılı ...../.../202. günü saat ...'de ..... 'da tarafıma tahsis edilen çalışma odasında hazır bulundurularak tanık sıfatıyla ifadesine başvurulacağı kendisine açıklandı, tanıklık yapmasına engel bir halin bulunmadığını beyan etmesi üzerine "Bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim" şeklinde usulüne uygun olarak yemin verdirildi, konu anlatıldı ve soruldu, alınan ifadesinde;

"....." dedi.

Soruldu. İfadesine ekleyeceği başka bir diyeceği olmadığını beyan etmesi üzerine, ifade tutanağı kendisine okutturularak tam ve doğru olarak yazıldığını belirtmesi üzerine .... sayfa ..... nüsha düzenlenen işbu tutanak müştereken imza altına alınmıştır. ..../.../202.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

İmza

Adı Soyadı

Varsa Yeminli Zabıt Katibi

İmza

Adı Soyadı

İfade Sahibi

Not 1: 4483 sayılı Kanununun 6'ncı maddesi ön inceleme yapanlar için sadece hakkında ön inceleme yapılanın ifadesini alma zorunluluğu getirmiş; diğer hususlarda CMK hükümlerinin uygulanmasını ön inceleme yapanın takdirine bırakmıştır. Bu nedenle; yemin verdirmeye zorunluluğunun bulunmadığı ancak yemin verdirilmesine de bir engel bulunmadığı düşünülmektedir. Ancak şahsın ifadesinin "tanık" sıfatıyla alınması halinde usulüne uygun yemin verdirilmesinin gerekli olduğuna dair görüşler de mevcuttur.

Not 2: CMK'nın 55'inci maddesi uyarınca, tanıklara ifade alınmasından önce "...Bildiğimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim..." şeklinde yemin yaptırılır. CMK'nın 54'üncü maddesi uyarınca gerektiğinde veya tanık sıfatıyla dinlenilmesinin uygun olup olmadığında tereddüt varsa tanığa ifadesinden sonra, "...Bildiğimi dosdoğru söylediğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim..." şeklinde yemin yaptırılır.

Not 3: CMK'nın 50'nci maddesi uyarınca, dinlenme sırasında on beş yaşını doldurmamış olanlar, ayırt etme gücüne sahip olmamaları nedeniyle yeminin niteliği ve önemini kavrayamayanlar ve soruşturma veya kovuşturma konusu suçlara iştiraktan veya bu suçlar nedeniyle suçluyu kayırmaktan ya da suç delillerini yok etme, gizleme veya değiştirmekten şüpheli, sanık veya hükümlü olanlar, yeminsiz tanık olarak dinlenirler.

Ek 8: Hakkında Ön İnceleme Yapılanı İfadeye Davet Yazısı Örneği:

Sayı: .../.../202.

Konu:

Sn. ....

..... Makamının ..... tarihli ve .....sayılı Onayları uyarınca 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince hakkınızda yapılmakta olan ön inceleme nedeniyle ifadeniz alınacağından aşağıda yer alan adreste, belirtilen zamanda hazır bulunmanız; gelmediğiniz takdirde hakkınızda Ceza Muhakemesi Kanununun 146'ncı maddesi uygulanarak zorla getirileceğiniz hususunda,

Gereğini rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Adres: .....

Tarih, Saat:.....

Ek 9: Hakkında Ön İnceleme Yapılanın Çağrıya Uymaması Halinde Düzenlenecek İhzar Müzekkeresi Örneği:

Sayı: .../.../202.

Konu:

İHZAR MÜZEKKERESİ

Adı Soyadı:

T.C. Kimlik No:

Baba Adı:

Doğum Yeri ve Tarihi:

Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer:

Mesleği:

İkamet Adresi:

İhzar nedeni: Davetiye ile yapılan çağrıya mazeret bildirmeksizin uymaması.

Getirileceği yer:

Bulundurulacağı tarih/saat:

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

**Ek 10: İhzar Müzekkeresinin Cumhuriyet Başsavcılığına Gönderilmesi Yazısı
Örneği:**

Sayı: .../.../202.

Konu:

T.C.

.....CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

..... Makamının ..... tarihli ve .....sayılı Onayları uyarınca 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince hakkında yapılmakta olan ön incelemede ifadesinin alınabilmesi amacıyla ..... tarihli davetiye ile çağrılan .....' nın bu çağrıya uymaması nedeniyle ihzaren celbine karar verilmiş ve düzenlenen ..... tarihli ve ..... sayılı ihzar müzekkeresi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz/rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvan

Ek: 1- İhzar müzekkeresi

2- Davetiye

Ek 11: Hakkında Ön İnceleme Yapılana Ait İfade Tutanağı Örneği:

İFADE TUTANAĞI

Adı Soyadı:

T.C. Kimlik No:

Baba Adı:

Doğum Yeri ve Tarihi:

Medeni Hali:

Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer:

Tahsili:

Mesleği:

İkamet Adresi:

Yukarıda açık kimliği yazılı ..../202. günü saat ...'de ....'da tarafıma tahsis edilen çalışma odasında hazır bulundurularak hakkında ön inceleme yapılan sıfatıyla ifadesine başvurulacağı kendisine açıklandı, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 147'nci maddesinde yazılı hak ve yükümlülükleri ile ifadesi sırasında bir Avukat bulundurabileceği hatırlatıldı, konu anlatıldı ve soruldu, alınan ifadesinde;

"....."dedi.

Soruldu. İfadesine ekleyeceği başka bir diyeceği olmadığını beyan etmesi üzerine, ifade tutanağı kendisine okutturularak tam ve doğru olarak yazıldığını belirtmesi üzerine ..... sayfa ..... nüsha düzenlenen işbu tutanak müştereken imza altına alınmıştır. ....../202.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

İmza

Adı Soyadı

Varsa Zabıt Kâtibi

İmza

Adı Soyadı

İfade Sahibi

Ek 12: Hakkında Ön İnceleme Yapılandan Yazılı İfade İstemi Yazısı Örneği:

Sayı: .../.../202.

Konu:

Sn. ....

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta bulunan ön inceleme kapsamında;

1-.....

Şeklindeki iddialarla birlikte;.....

Hususlarına ilişkin olarak; 4483 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılmakta olan ön inceleme kapsamında hakkında ön inceleme yapılan sıfatıyla yazılı ifadenize ihtiyaç hâsıl olmuştur.

Bu kapsamda mezkur şikayet dilekçesinde/.....da yer alan iddialar ile yukarıda belirtilen hususlara ilişkin olarak her sahifesi tarafınızca imzalanmış yazılı ifadenizin, kimlik belgenizin bir örneği ile birlikte varsa teyit ve tevsik edici belgeler de eklenmek suretiyle işbu yazımızın tarafınıza intikalini müteakip en geç .. (...) gün içerisinde aşağıda belirtilen adrese yazılı olarak gönderilmesi,

5271 sayılı CMK'nın 147'nci maddesinde yazılı tarafınıza sağlanan haklardan ve savunmanızda bir Avukatın yardımından istifade edebileceğiniz ve belirtilen sürede yazılı ifadenizin aşağıda belirtilen adrese gönderilmesini, adresimize gönderilmemesi veya elden teslim edilmemesi halinde yazılı ifade vermektan imtina ettiğinizin kabul edileceğinin bilinmesi hususlarında,

Gereğini rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

ADRES:.....

Ek 13: İstinabe Suretiyle Kişinin Dinlenmesine İlişkin Naip Olarak Atanana Yazılacak Yazı Örneği:

Sayı:

.../.../202.

Konu:.....

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme kapsamında;

Tarafınızdan/görevlendirilecek bir müfettiş/bir personel aracılığı ile ..... görevli ..... 'in/..... adresinde ikamet eden ..... isimli kişinin CMK 55'inci maddesindeki şekle uygun olarak yemini yaptırılmak suretiyle ekli soru listesine göre tanık sıfatıyla ifadesinin alınarak en geç ... tarihine kadar ...../tarafımın aşağıdaki adresine gönderilmesini,

Arz/rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek: Soru Listesi

Adres :.....

Ek 14: Naip Olarak Atanana Gönderilecek Soru Listesi Örneği:

.....'ya tanık sıfatıyla sorulacak soruları gösterir listedir:

Soru 1: Adı, soyadı, baba adı, doğum tarih ve yeri, medeni durumu, işi ve ikametgâh adresini,

Soru 2: Hakkında ön inceleme veya soruşturma yapılanı tanıyıp, tanımadığı, akrabalık derecesi, husumeti olup olmadığını,

Soru 3: Tanıklık edeceği hususlar ile bu konudaki açıklamalarını gerçeğe uygun olarak söyleyeceğine/söylediğine dair yemin edip etmeyeceğini,

Soru 4: Konuya ilişkin başka söylemek istediklerini içeren sorulardır.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek 15: Hakkında Ön İnceleme Yapılanın İstinabe Suretiyle Alınacak İfadesi için İstinabe Talep Yazısı Örneği:

Sayı:../.../202.

Konu :

.....

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme kapsamında;

Tarafınızdan/görevlendirilecek bir müfettiş/bir personel aracılığı ile ..... görevli ..... 'in/..... adresinde ikamet eden ..... isimli kişinin ekli istinabe tutanağına ve soru listesine uygun olarak CMK'nın 147'nci maddesindeki yazılı hak ve yükümlülükleri ile ifadesi sırasında avukat bulundurabileceği hatırlatılmak suretiyle ifadesinin alınarak aşağıdaki adrese en geç ../.../202. tarihine kadar gönderilmesini,

Arz/rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek : Soru Listesi

İstinabe Tutanağı

Adres :.....

Ek 16: Naip Olarak Atanana Gönderilecek Soru Listesi Örneği:

.....ya hakkında ön inceleme yapılan/soruşturulan sıfatıyla sorulacak soruları gösterir listedir:

Soru 1: Adı, soyadı, baba adı, doğduğu tarih ve yeri, medeni durumu, işi ve ikametgâh adresini,

Soru 2: İddia konularına ilişkin susma hakkını kullanıp kullanmayacağı ve bir avukatın yardımından faydalanıp faydalanmayacağı,

Soru 3: İddia konularına ilişkin açıklamalarını gerçeğe uygun olarak söyleyeceğine/ söylediğine dair yemin edip etmeyeceği,

Soru 4: Konuya ilişkin başka söylemek istedikleri

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek 17: Hakkında Ön İnceleme Yapılanın İstinabe Yoluyla Alınacak İfade Tutanağı Örneği:

İFADE TUTANAĞI

T.C. Kimlik No:

Adı Soyadı:

Baba Adı:

Doğum Yeri ve Tarihi:

Medeni Hali:

Nüfusa Kayıtlı Olduğu Yer:

Tahsili:

Mesleği:

İkamet Adresi:

Yukarıda açık kimliği yazılı ...../..202. günü saat ...'de ..... 'da tarafıma tahsis edilen çalışma odasında hazır bulundurularak istinabe suretiyle hakkında ön inceleme yapılan sıfatıyla ifadesine başvurulacağı kendisine açıklandı ve CMK'nın 147'nci maddesindeki yazılı hak ve yükümlülükleri ile ifadesi sırasında bir Avukat bulundurabileceği hatırlatılmak suretiyle konu anlatıldı ve soruldu, alınan ifadesinde;

"....." dedi.

Soruldu. İfadesine ekleyeceği başka bir diyeceği olmadığını beyan etmesi üzerine, ifade tutanağı kendisine okutturularak tam ve doğru olarak yazıldığını belirtmesi üzerine ..... sayfa ..... nüsha düzenlenen işbu tutanak müştereken imza altına alınmıştır. ....../.../202.

İstinabe suretiyle;

İmza	İmza	İmza
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
İstinabe Suretiyle Varsa	İfade Sahibi	İfadeyi Alan

Ek 18: Cumhuriyet Başsavcılığı Aracılığıyla Bilirkişi Görevlendirilmesini Talep Etme Tutanağı Örneği:

T.C.

..... CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme nedeniyle;

1-.....

2-.....

3-.....

Hususlarında özel ve teknik bilgi sahibi uzmanların bilirkişi olarak görevlendirilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Bu nedenle, Ceza Muhakemesi Kanununun 64'üncü maddesine göre İl Adli Yargı Adalet Komisyonunca hazırlanan listede yer alan iki bilirkişi isminin ...../tarfıma/ adresine en geç .../.../202. tarihine kadar bildirilmesini arz/rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Adres:.....

Ek 19: Komisyon Listesinde Yer Alan Bilirkişilerin Atanma Tutanağı Örneği:

BİLİRKİŞİ ATAMA TUTANAĞI

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme nedeniyle; ...../tarafımın talebi üzerine ..... Cumhuriyet Başsavcılığınca, İl Adli Yargı Adalet Komisyonu tarafından düzenlenen listelerde yer alan bilirkişilerden isimleri bildirilen; ....., ... isimli bilirkişiler, ...'inde ...../tarafıma tahsis edilen çalışma odasına davet edilerek yürütecekleri görev kendilerine anlatılmış, bilirkişi olarak görev yapmalarına engel bir halin bulunmadığının ifade edilmesi üzerine Ceza Muhakemesi Kanununun 64/5 maddesi uyarınca, "...Görevimi adalete bağlı kalarak, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsızlıkla yerine getireceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim..." şeklinde yeminleri yaptırılmak suretiyle bilirkişi olarak atamaları yapılmıştır. Bu kapsamda;

1-...

2-....

Hususlarında hazırlayacakları bilirkişi raporlarını yazılı olarak en geç .../.../202. tarihine kadar aşağıda belirtilen ..... adresine teslim edeceklerini beyan etmeleri üzerine işbu tutanak müştereken imza altına alınmıştır. .../.../202.

İmza	İmza	İmza
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
Ön inceleme Görevlisinin Unvanı	Varsa Yeminli Zabıt Katibi	Bilirkişi

Adres:.....

**Ek 20: Komisyon Listesinde Yer Almayan Bilirkişileri Atama ve Yemin Tutanağı
Örneği:****BİLİRKİŞİ ATAMA ve YEMİN TUTANAĞI**

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme kapsamında; ..... gerekçesine bağlı olarak İl Adli Yargı Adalet Komisyonu tarafından hazırlanan listeler dışından bilirkişi görevlendirmesi yapılması ihtiyacının ortaya çıkması ve ...../tarafımın talebi üzerine ..... Kurumunun/Makamının ....../202. gün ve ... sayılı yazısı ile bildirilen ...., ... isimli görevliler, .../tarafıma tahsisli çalışma odasına davet edilerek yürütecekleri görev kendilerine anlatılmış, bilirkişi olarak görev yapmalarına engel bir halin bulunmadığının ifade etmeleri üzerine Ceza Muhakemesi Kanununun 64/5 maddesi uyarınca, "...Görevimi adalete bağlı kalarak, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsızlıkla yerine getireceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim..." şeklinde yeminleri yaptırılmak suretiyle bilirkişi olarak atamaları yapılmıştır. Bu kapsamda;

.....

.....

Hususlarında hazırlayacakları bilirkişi raporlarını yazılı olarak en geç ....../202. tarihine kadar ...../tarafıma/adresine teslim edeceklerini beyan etmeleri üzerine işbu tutanak müştereken imza altına alınmıştır ....../202.

İmza

İmza

İmza

Adı Soyadı Adı Soyadı Adı Soyadı

Ön inceleme Görevlisinin Unvanı

Varsa Yeminli Zabıt Katibi

Bilirkişi

Ek 21: İdari Makamlardan veya Meslek Kuruluşlarından Bilirkişi Görevlendirilmesine İlişkin Yazı Örneği:

Sayı : .../.../202.

Konu :

.....

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme kapsamında;

1- .....

2-.....

Hususlarında özel ve teknik bilgi sahibi uzmanların bilirkişi olarak görevlendirilmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Bu nedenle, anılan konuların uzmanı olan iki personelin bilirkişi olarak görevlendirilmek üzere ad ve soyadları ile iletişim bilgilerinin aşağıdaki adrese en geç ..../.../202. tarihine kadar bildirilmesini arz/rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Adres :.....

Ek 22: Bilirkişi Yemin Tutanağı Örneği:**YEMİN TUTANAĞI**

..... Makamının ..... tarihli ve ..... sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme kapsamında, ... konusunda inceleme yaparak rapor vermesi için ..... bilirkişi olarak görevlendirilmiştir. Yürütecekleri görev kendilerine anlatılmış, bilirkişi olarak görev yapmalarına engel bir halin bulunmadığını ifade etmeleri üzerine Ceza Muhakemesi Kanununun 64/5 maddesi uyarınca, "...Görevimi adalete bağlı kalarak, bilim ve fenne uygun olarak, tarafsızlıkla yerine getireceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim..." şeklinde yeminleri yaptırılmak suretiyle bilirkişi olarak atamaları yapılmıştır. Bu kapsamda ;

.....

.....

Hususlarında hazırlayacakları bilirkişi raporlarını yazılı olarak en geç ..../..../202. tarihine kadar ...../tarafıma/adresine teslim edeceklerini beyan etmeleri üzerine işbu tutanak müştereken imza altına alınmıştır .../.../202.

İmza	İmza	İmza
Adı Soyadı	Adı Soyadı	Adı Soyadı
Ön inceleme Görevlisinin Unvanı	Varsa Yeminli Zabıt Katibi	Bilirkişi

Ek 23: Bilirkişi Ücreti Ödeme Yazısı Örneği:

Sayı:.../.../202.

Konu:

.....

Tarafımdan yapılmakta olan ve kurumunuzla ilgili ön incelemede bilirkişi olarak görevlendirilen.....'nin yaptıkları görevlerden dolayı CMK'nın 72'nci maddesi gereğince, takdir edilen ücrete ilişkin kararın bir örneği ilişikte gönderilmiştir.

Anılan bilirkişinin müracaatlarında belirtilen Yasa hükmü gereğince, takdir edilen bilirkişi ücretinin kurumunuza ait .....bütçesinin ilgili tertibinden ödenmesini rica ederim İmza

Adı Soyadı

Ön inceleme Görevlisinin Unvanı

DAĞITIM:

GEREĞİ: (Ödemeyi yapan kuruluşun adı)

BİLGİ: (Bilirkişinin/Bilirkişilerin isim ve adresleri)

Karar No:**MÜTEFERRİK KARAR**

.....Makamının .....günlü .....sayılı Onayları uyarınca 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme kapsamında bilirkişi olarak görevlendirilen .....'ın, raporunu hazırlayarak tarafımıza tevdi etmesinden ötürü, her türlü inceleme ve yol giderleri ile sarf ettiği mesaiye karşılık, CMK'nın 72'nci maddesi hükmü gereğince..... TL. bilirkişi ücreti tayinine, ücretin ön incelemenin ilgili bulunduğu ..... kurumunun bütçesindeki ilgili tertibinden karşılanmasına karar verilmiştir.../.../202.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Sayı : .../.../202.

Konu : Bilirkişi Ücreti.

SAYMANLIĞINA

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön incelemede bilirkişi olarak görevlendirilen "....." adresinde mukim.....'ın, yapmış olduğu masrafların tazmini için CMK'nın 72'nci maddesi çerçevesinde düzenlenen .....gün ve.....sayılı müteferrik karar ilişikte gönderilmiştir. Takdir olunan.....TL ücretin Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin 34'üncü maddesi uyarınca ve .....Mali Yıl Bütçesinin hizmet alımları tertibinden adı geçene ödenerek, ilgili ödeme emri, tarih ve numarasının aşağıdaki=

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek: Karar, Gider belgeleri(varsa)

Adres : .....

Ek 24: Ön incelemeyle Görevlendirilenlerin Dosya ve Belge Talep Yazısı Örnekleri:

Sayı :...../.../202.

Konu : Dosya ve Belge Talebi

.....

.....Makamının .....günlü,..... sayılı onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme nedeniyle;

1-.....

2-.....

.....ilişkin dosya ve belgelerin, incelendikten sonra iade edilmek üzere en geç... tarihine kadar aşağıda gösterilen adrese gönderilmesini arz/rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Adres:.....

Sayı :.....

.../.../202.

Konu: Belge aslı/sureti talebi

.....

İlgi: .../.../201. gün ve ..... sayılı yazımız.

.....Makamının.....günlü.....sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme nedeniyle ilgi yazımızla istenilen.....ile ilgili dosya ve belgeler ilişikte aynen iade edilmiştir.

İncelenen bu belgelerden aşağıda tarihi, sayısı ve mahiyeti yazılı olanların asıllarının/onaylı suretlerinin alınmasına ihtiyaç duyulduğundan acilen gereğinin ifasını arz/rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

<u>Tarihi</u>	<u>Sayısı</u>	<u>Mahiyeti</u>
1	.....	.....
2	.....	.....

Sayı : .../.../202.

Konu : Dosya talebi

.....MAHKEMESİ BAŐKANLIĐINA

.....Makamının.....günlü.....sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince ..... hakkında yapılmakta olan ön inceleme dolayısıyla Mahkemenizin ..... Esas/ Karar No.lu dosyası üzerinde inceleme yapılması gereği doğmuştur.

Bu itibarla, incelendikten sonra iade edilmek üzere dosya aslının veya onaylı bir örneğinin tarafımıza/Müfettişliğimize gönderilmesi hususunda gereğini arz ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

(Not: Dosyanın Savcılık aşamasında olması halinde bu talep Cumhuriyet Başsavcılığına yapılır.)

Sayı : ./../202.

Konu : Noterden belge talebi.

T.C.

..... CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

.....Makamının.....günlü.....sayılı Onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön inceleme nedeniyle.....Noterliğinde..... yevmiye numarası ile işlem gören belgenin onaylı suretinin teminine ihtiyaç duyulmuştur.

Söz konusu belgenin tarafıma tevdi edilmesi hususunda gereğini arz/rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek 25: Keşif Tutanağı:**TUTANAK**

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince ..... ile ilgili olarak yapılmakta olan ön inceleme kapsamında ..... mahallinde keşif yapılmasına lüzum görülmüş ve keşfe aşağıda imzası bulunan kişiler katılmıştır. Anılan mahalde yapılan keşif sonucunda tespit edilen ve varlığı umulup da elde edilemeyen delillere ilişkin hususları gösterir işbu tutanak düzenlenerek müştereken imza altına alınmıştır.... / ... /202.

Keşfe Katılanlar:

Adı Soyadı Hangi Sıfatla Katıldığı İmzası

Tespit Edilen ve Varlığı Umulup da Elde Edilemeyen Deliller:

1-.....

Ek 26: Arama ve El Koyma Kararı Alınması İçin Yetkili ve Görevli Cumhuriyet Başsavcılığına Yazılacak Yazı Örneği:

Sayı:

.../.../202.

Konu:

T.C**..... CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA**

..... Makamının ..... tarihli ve .....sayılı Onayları uyarınca 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön incelemede; suç delili niteliğini taşıyan bir kısım evrakın/eşyanın karartılması/yok edilmesini önlemek için muhbir/müşteki/tanıklarca bunların bulunduğu öne sürülen aşağıda kimlik ve adresleri yazılı kişilerin üstlerinde ve evlerinde arama ve el koyma kararı alınması için Başsavcılığınıza başvurulması zorunluluğu hâsıl olmuştur. Buna ilişkin ön inceleme dosyası örneği, geri verilmek üzere ilişikte sunulmuştur.

..... Mahkemesinden/Hâkiminden arama ve el koyma kararı ile arama neticesinde elde edilen kağıtların tetkikine izin verilmesi kararının alınması hususunda,

Gereğinin yapılmasını arz/rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek 27: İstiksap Tutanağı:

İSTİKTAP TUTANAĞI

1-OTURARAK (İlgilinin oturur halde en az üç örnek olmak üzere imza/yazı örnekleri alınır)

- Sağ elle
- Sol elle

2-AYAKTA (İlgilinin ayakta en az üç örnek olmak üzere imza/yaza örnekleri alınır.)

- Sağ elle
- Sol elle

Yukarıda yer alan ve huzurda alınan yazıların/ imzaların.....in eli ürünü olduğuna ilişkin düzenlenen bu tutanak müştereken imzalanmıştır. .../.../202.

İmza
Adı Soyadı
(Bilgi Sahibi)

İmza
Adı Soyadı
Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Sayı : .../.../202.

Konu : Karşılaştırma.

.....EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNE

(Kriminal Polis Laboratuvarı Müdürlüğüne)

.....Makamının.....günlü.....sayılı Onayları uyarınca 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön incelemede: suç delili niteliğini taşıyan .....gün ve..... sayılı evrak üzerindeki yazının/imzanın kime ait olduğunun belirlenmesine ihtiyaç duyulmuş ve konuyla ilgili olarak ve ..... isimli şahısların el yazısı/imza örnekleri alınarak ilişikte sunulmuştur. Gerekli karşılaştırmanın yapılarak neticenin..... tarihine kadar aşağıdaki adrese bildirilmesini rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek : 1-..... gün ve sayılı evrak aslı

2-..... 'ye ait el yazısı/imza örneği

Adres:.....

Ek 28: Görevden Uzaklaştırma Yazısı Örneği:

Sayı : ..../.../ 202.

Konu : Görevden uzaklaştırma

Sayın.....

.....Makamının..... günlü... sayılı onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince hakkınızda yapılmakta olan ön incelemede; görev başında kalmanız sakıncalı görüldüğünden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 137'nci maddesi hükmü uyarınca görevden uzaklaştırıldığınız hususu tebliğ olunur.

Gereğini rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek 29: Görevden Uzaklaştırmayı Bildirme Yazısı Örneği:

Sayı : .../.../202.

Konu : Görevden uzaklaştırma bildirimini

.....(ATAMAYA YETKİLİ MAKAMA)

.....VALİLİĞİNE

.....MÜDÜRLÜĞÜNE

.....Makamının.....günlü.....sayılı onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kanun Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince hakkında ön inceleme yapılmakta olan ve görevi başında kalması sakıncalı görülen..... personeli .....'nın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 137'nci maddesi uyarınca gün ve...sayılı yazımızla.....tarihinden itibaren görevinden uzaklaştırılmıştır.

Gereğini rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek 30: Görevden Uzaklaştırmanın İlgili Saymanlığa Bildirilmesi İçin Yazı Örneği:

Sayı : .../.../202.

Konu : Görevden uzaklaştırma

.....SAYMANLIĞINA

.....Makamının.....günlü....sayılı onayları uyarınca, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince hakkında ön inceleme yapılmakta olan ve görevi başında kalması sakıncalı görülen..... personeli.....'nın 657 sayılı Devle Memurları Kanununun 137'nci maddesi uyarınca..... gün ve .....sayılı yazımızla.....tarihinden itibaren görevinden uzaklaştırılmıştır.

Mezkur kanunun 141'inci maddesi hükmünün göz önünde bulundurulmasını rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek 31: Ön İncelemenin Görevden Uzaklaştırma Yetkisi Bulunmayanlarca Yürütülmesi Halinde Yazılacak Yazı Örneği:

Sayı : .../.../202.

Konu : Görevden Uzaklaştırma Talebi

.....

.....Makamının ..... günlü ..... sayılı onayları ile 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince yapılmakta olan ön incelemede; ..... gibi hususlar nedeniyle görevi başında kalması sakıncalı görülen ..... personeli .....'nın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 137'nci maddesi mucibince görevden uzaklaştırılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Adı geçen görevlinin anılan Kanunun 137 ve devamı maddeleri gereğince görevinden uzaklaştırılmasını,

Takdirlerinize arz ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

Ek 32: Saymanlığa Yazılacak Yazı Örneği:

Sayı: .../.../202.

Konu: Görevden uzaklaştırma

.....**SAYMANLIĞINA**

.....Makamının .....günü ..... sayılı onayları ile 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun gereğince hakkında ön inceleme yapılmakta olan ve görevi başında kalması sakıncalı görülen ..... personeli .....'nın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 137'nci maddesi uyarınca .... gün ve ..... sayılı yazımızla ..... tarihinden itibaren görevinden uzaklaştırılmıştır.

Bilgi edinilmesini ve mezkur kanunun 141'inci maddesi hükmünün göz önünde bulundurulmasını rica ederim.

İmza

Adı Soyadı

Ön İnceleme Görevlisinin Unvanı

KAYNAKÇA

- ÇETİN Erol, Açıklamalı-İçtihatlı Ceza Hukukunda ve Özel Yasalarda Memur Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanma Usulü ve Memur Suçları, Eda Matbaacılık, Ankara, 2000.
- GÖKCAN Hasan Tahsin, ARTUÇ Mustafa, Ceza Hukukunda Kamu Görevlisi ve Özel Soruşturma Usulleri, Adalet Yayınevi, Ankara, 2006.
- İĞDELER Serdar, SUNTAY Yusuf, “Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun Uygulanması”, Türk İdare Dergisi, Sayı: 426, 2000, s. 1-35.
- KARAVAIZOĞLU Türker “4483 Sayılı Kanun’un Öngördüğü Soruşturma Usulleri”, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2010.
- PINAR İbrahim, Açıklamalı 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2000.
- PINAR İbrahim, 4483 Sayılı Kanuna Göre Memur Suçlarında İdari ve Adli Soruşturma Usulleri, Seçkin Yayınevi, 4. Baskı, Ankara, 2003.
- PINAR İbrahim Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkında Ceza Soruşturması, Seçkin Yayınevi, 1. Baskı, Ankara, 2009.
- SALİHOĞLU Enver, DEMİRKOL Selami, 4483 sayılı Kanun İle Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Öncesi Aşamaya İlişkin Usul ve İşlemler, Beta Yayınları, İstanbul, 2005.
- ŞAHİN İlyas, “4483 Sayılı Kanunda Öngörülen Ön İnceleme Görevlisinin Yetkileri ve Bu Çerçeve İzin Sisteminin Gerekliliği Hakkında Değerlendirme”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 19, Sayı: 3, 2015, s. 249-319.
- TOSUN Öztekin, Türk Suç Muhakemesi Hukuku, İÜHFY, 2.Baskı, Cilt: 1, İstanbul, 1976.
- YAŞAR Hakkı, “Ceza Kanunu Uygulamasında Memur Kavramı, Memuriyet Görevini İhmal ve Kötüye Kullanma Suçlarının Tahlihi”, Adalet Dergisi, Sayı: 12, 1966, s. 843-863.
- YURTCAN Erdener, Ceza Yargılaması Hukuku, Vedat Kitapçılık, 11. Bası, Ankara, 2005.

Mevzuat Kaynakları

- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu
- 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun
- Memurun Muhakematı Hakkında Kanun
- Yargı kararları
- Danıştay 1. Dairesinin T.01.11.1995, E.1995/195 ve K.1995/220 No.lu Kararı.
- Danıştay 1. Dairesinin T.17.04.2000, E.2000/29, K.2000/59 No.lu Kararı.
- Danıştay 2. Dairesinin T.21.11.2000, E.2000/3442, K.2000/3907 No.lu Kararı.
- Danıştay 2. Dairesi’nin T.12.03.2004, E.2004/137, K.2004/240 No.lu Kararı.
- Danıştay 10. Dairesinin T.21.11.2003 ve E.2003/3396 No.lu Kararı.